

Kurs for ledere av lokale pensjonistråd

Lars Elvethun Torskenes, nestleder Utdanningsforbundet Akershus

Pensjonistenes rolle i Utdanningsforbundet

En uforløst kraft?

§ 2 FORMÅL

2.1 Utdanningsforbundet er en partipolitisk uavhengig fagforening for pedagogisk personale innenfor alle utdanningsnivåer.

2.2 Utdanningsforbundet skal ivareta medlemmenes interesser når det gjelder lønns-, pensjons- og arbeidsvilkår, og når det gjelder profesjonsfaglige og utdanningspolitiske spørsmål.

2.3 Utdanningsforbundet skal arbeide for at barn, unge og voksne får et kvalitativt godt og etisk forsvarlig opplæringstilbud, og for at utdanning skal ha en sentral rolle i samfunnet.

VI UTDANNER NORGE

2024–2027

«Organisasjon i utvikling:

*Pensjonistene er en voksende gruppe som utgjør en **betydelig faglig og organisasjonsmessig ressurs for Utdanningsforbundet.***

Pensjonistmedlemmer har muligheter for representasjon på alle nivå i organisasjonen ved ordinære valg og gjennom ordningen med pensjonistråd.»

VI UTDANNER NORGE

2024–2027

«Fagbevegelsens grunnleggende idé er at vi representerer et **solidarisk fellesskap** som gir makt til ivaretagelse av medlemmenes interesser som arbeidstakere og profesjonsutøvere, både kollektivt og individuelt.

En forutsetning for denne styrken er engasjerte og mobiliserte medlemmer og tillitsvalgte, som deltar aktivt i ulike fora, bidrar til diskusjoner og utvikler Utdanningsforbundets politikk og posisjon. Organisasjonens politikk og aktiviteter skal baseres på medlemmenes interesser og engasjement.»

VI UTDANNER NORGE

2024–2027

«Vi vil videreutvikle praksis og møteplasser slik at medlemmene, sammen med tillitsvalgte, kan engasjere seg og delta aktivt i forbundets arbeid knyttet til faglige, arbeidslivs- og profesjonsrelaterte spørsmål.»

Det er vi som er lærerstemmen*

*Utdanningsforbundet

To motivasjoner

Lene

Betaler kontingent

Forventer at
Utdanningsforbundet
fikser opp

Forventer hjelp når hen
trenger det

Møter i klubbmøter

Tommy

Engasjerer seg i
kontingentsaken i
forkant av landsmøtet

Skriver skarpe
debattinnlegg i
Utdanning og deltar i
lokallaget

Stiller til valg

Hvordan måler vi Utdanningsforbundets styrke?

Kvantitet?

Kvalitet?

Hvilken faktorer er avgjørende for høy organisasjonsgrad i Utdanningsforbundet?

Lærerstudentene i Utdanningsforbundet

Tillitsvalgte på arbeidsplassene

Hva med medlemmer uten arbeidsplassstilhørighet?

Vi er organiserte*

*Utdanningsforbundet

Vi må legge til rette for størst mulig grad av organisering

- Det gir medlemmene medvirkning
- Det gir medlemmene eierskap til Utdanningsforbundet
- Det gjør Utdanningsforbundets politikk bedre
- Det gir Utdanningsforbundet som organisasjon styrke
- Det gir drivstoff til videre organisering

For Utdanningsforbundet Akershus er det viktig å **organisere flest mulig medlemmer**

Også medlemmer uten arbeidsplasstilhørighet

Klubb

Lokallag

Pensjonistråd
(kontakt)

Lederråd (forum)

Egenopprettede
råd/utvalg/forum

Fylkeslag

Pensjonistråd

Lederråd

Egenopprettede
råd/utvalg/forum

Sentralt

Lederråd

Pensjonistråd

Andre
vedtektsfestede
råd/utvalg/forum

Egenopprettede
råd/utvalg/forum

Konsekvenser av organisasjonsstrukturen

Eksempel:

Per Pensjonistrådmedlem er engasjert i skolestrukturdebatten i fylkeskommunen. Han mener fylkestyret må uttale seg om bevaring av eksisterende struktur og tar saken opp i pensjonistrådet i Utdanningsforbundet Sjøsand. Pensjonistrådet støtter Pers syn, og sammen forfatter de en uttalelse.

Hva skal Per gjøre med uttalelsen for at den formelt skal behandles i fylkestyret?

Hvis Per er usikker på hvordan denne skal behandles, hvem kan han spørre?

Arenaer i Utdanningsforbundet der engasjement kan dyrkes

Lokallagsårsmøter

Fylkesårsmøter

Landsmøtet

Lokallagsstyrer

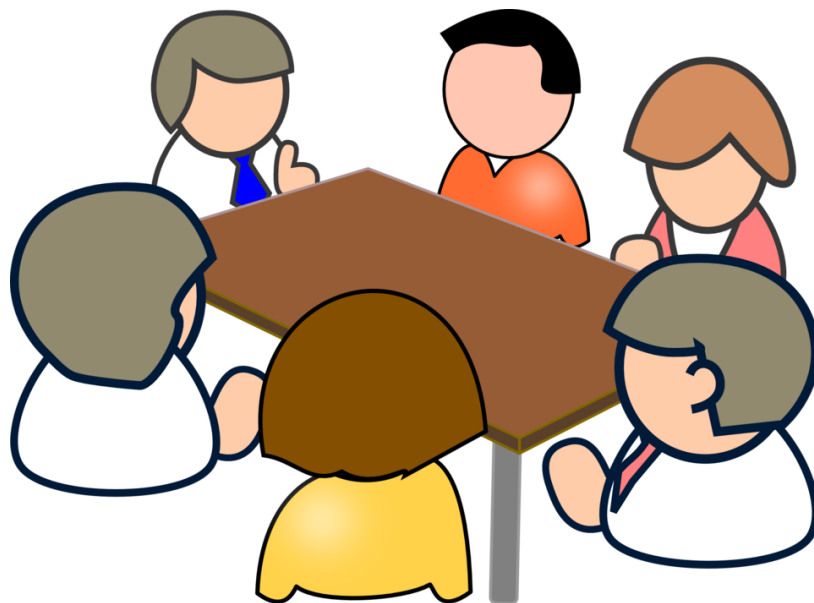
Fylkesstyrer

Sentralstyret

Pensjonistråd

Medlemsmøter

Personlig engasjement

UTDANNINGSFORBUNDET STRATEGISK PLAN

2024–2025

Bokmål

UTDANNINGS
FORBUNDET

UTDANNINGS
FORBUNDET

Lærerrollen og laget rundt barnehagebarn og elever

«Utdanningsforbundet skal ta et særskilt ansvar for å definere lærerrollen, og arbeide for en felles forståelse av hva som ligger i denne. Vi skal også synliggjøre vår forståelse av hva som utgjør et godt lag rundt barnehagebarn og elever»

En fremtidsrettet tariffpolitikk

«Utdanningsforbundet vil med denne satsingen arbeide for å finne flere handlingsalternativ for å nå våre tariffpolitiske målsettinger.»

Tid for de minste

«Utdanningsforbundet skal være en pådriver for å øke bemanningen og barnehagelærertettheten i barnehagen, gjennom et sterkere lovverk sentralt og ulike tiltak lokalt.»

Bemanningskrise i barnehagen

Minstenormer for bemanning i barnehage

«Småbarn»: 1 voksen per 3 barn

«Store barn»: 1 voksen per 6 barn

Minstenorm for barnehagelærertetthet

«Småbarn»: 1 voksen per 7 barn

«Store barn»: 1 voksen per 14 barn

Problem:

Normene tar ikke hensyn til forholdet
oppholdstimer arbeidstimer

ANSATTMANGEL I BARNEHAGEN

I barnehagen gjør barn seg erfaringer for livet.
Nesten alle barn i Norge går i barnehagen.

Likevel mangler det tusenvis av
barnehagelærere og ansatte som
skal ivareta vår yngste.

Det blir færre barnehagelærere

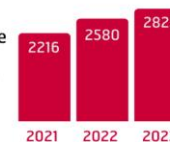

Barnehagene holder åpent
opp mot ti timer hver dag.

Men bare rundt 2 av 10
barnehager har
full bemanning mer enn
4-5 timer per dag.

Antall barnehagelærere
som mangler har økt
med rundt 10 prosent
hvert år siden 2021.

TID FOR
DE MINSTE!

Gode barnehagar gir barn ein god start

Gode barnehagar er eit viktig bidrag til å gi alle barn ein trygg og god oppvekst og like moglegheiter. I barnehagen skal barn oppleve inkludering, fellesskap og vennskap, og møte nok trygge vaksne med rett kompetanse. Tilsette skal få tillit til å bruke tid og fagkunnskap saman med barna.

Regjeringa vil:

- Redusere maksprisen i barnehagen til prisnivået frå barnehageforliket i 2003. Dette skal skje i løpet av 2022.
- Gjere barnehagen gratis frå tredje barn ein har som går i barnehagen samtidig.
- Styrkje pedagognorma ved å stille krav om at minst 50 prosent av dei tilsette er barnehagelærarar, og auke delen fagarbeidarar med mål om 25 prosent.
- Forbetre bemanningsnorma slik at ho sikrar barna nok tilsette. Dette skal skje blant anna ved å stille krav til vikarbruk, krav til stadleg leiar, gjennomgå oppgåver som tar tilsette bort frå barna, og gjennomgå finansieringa av norma.
- Styrkje kompetanseutviklingstilbodet for barnehagetilsette og leggje til rette for at fleire kan ta fagbrev på jobb.
- Styrkje satsinga på barnehage i område med integrerings-, språk- og levekårsutfordringar, og gjennomgå og forbetre dei behovsprøvde moderasjonsordningane.
- Ikkje innføre ei generell plikt til kartlegging av språkferdigheitene til alle barn før skulestart.

Eit betre regelverk for barnehagesektoren

Regjeringa vil innføre eit tydeleg og strengt regelverk for private barnehagar, som sikrar betre demokratisk styring og kontroll med barnehagesektoren. Eit nytt regelverk skal setje ein stoppar for utviklinga der kommersielle eig stadig fleire barnehagar. Regjeringa vil gi små privateide og ideelle barnehagar betre rammevilkår og blant anna gi kommunane moglegheit til å prioritere desse barnehagane. Regjeringa vil arbeide vidare med anbefalingane frå Storberget-utvalet.

Regjeringa vil:

- Stramme inn regelverket for private barnehagar for å sikre at offentlege tilskot og foreldrebetaling går til barnehagedrift, medrekna å regulere kjøp og sal av barnehagar strengare og vurdere innføring av meldeplikt og kommunal forkjøpsrett.
- Gi kommunane større moglegheit til å styre finansiering og krav til private barnehagar.
- Innføre krav om at tilsette i private barnehagar skal ha lønns- og arbeidsvilkår på linje med tilsette i offentlege barnehagar.

SLIK VIL VI FÅ FLERE BARNEHAGELÆRERE

STYRKET BARNEHAGELÆRER- NORM

1:6 under tre år
1:12 over tre år

fra dagens 1:7 (under tre år)
og 1:14 (over tre år)

ÉN EKSTRA BARNEHAGELÆRER

+1

barnehagelærer til alle
landets ordinære
barnehager

I TILLEGG TIL

ett nytt barnehagelærerårsverk
per åtte barnehagelærerårsverk
i de større barnehagene

HVA VIL DET KOSTE?

5,3

milliarder
kroner

HVOR MANGE FLERE ÅRSVERK BLIR DETTE?

4 400 ved styrket
barnehagelærernorm

+

5 000 ekstra årsverk til alle
barnehager

+

1 300 ekstra til de større barnehagene

10 700

nye barnehagelærerårsverk

Barnehagelærerandelen vil da
være på rett under 60 prosent, og
bemanningstettheten vil bedres.

Kvalitetsutvikling på skolens premisser

«Utdanningsforbundet skal være en pådriver for å endre det nasjonale systemet for kvalitetsutvikling slik at det i større grad støtter opp under lærernes arbeid med elevenes læring og trivsel og i mindre grad fører til dokumentasjons- og rapporteringskrav, usunn konkurranse, målforskyving og stress blant elever.»

Sviktende kommuneøkonomi

-Barn, unge, syke og eldre
må betale

Kommuneøkonomien som premisslegger

Ett sentralt spørsmål:

Er det slik at behovene til barn og elever som legger premissene for barnehage og skolebudsjettene eller er det kommuneøkonomien som definerer i hvilken grad man kan oppfylle barn og unges behov?

Grunnleggende problemer:

Rammefinansiering

Sentral styring

Lokalpolitiske ambisjoner

Manglende internkontroll

Ulike forståelser av kvalitet

Derfor er det krise i kommunane

Norske kommunar over heile landet ringer med alarmbjøllene. Her er åtte forklaringar på krisa.

✉ Håvard Nyhus
Journalist

Publisert 17. okt. kl. 07:39
Oppdatert 17. okt. kl. 08:23

KRISE: Sist veke kulminerte «den mest alvorle

Foto: Tore Ellingseter / NRK

tiår» i Kommune-Noreg med at regjeringa kalla inn til krisemøte.

FOTO: TORE ELLINGSETER / NRK

Berre to veker etter at norske kommunar fortalde at dei styrer mot eit underskot på [10 milliardar](#) kroner, kom kommuneorganisasjonen KS med eit nytt anslag denne veka.

Nå er underskotet estimert til 15 milliardar kroner.

Derfor raser foreldre og skolefolk: «Kutt, kutt, kutt»

Politikerne fikk applaus for å møte elever, foreldre og lærere på Gullhaug skole som er truet med nedleggelse. De samme politikerne fikk også tydelig beskjed om hva nærmiljøet på Bærums Verk og i Lommedalen mener om kuttforslaget. Foto: KNUT BJERKE

KOMMUNEØKONOMI NYHET POLITIKK NORDRE FOLLO

Kommunen må øke gjelden med 1,2 milliarder kroner: – Noen tjenester kan bli radikalt annerledes enn i dag

STRAM STYRING: - Handlingsrommet er betraktelig redusert, fastslår kommunedirektør Øyvind Henriksen som gjør opp regnskap etter andre tertial. Foto: Karin Hørstenes

Går mot underskudd på nesten 140 millioner: – Krevende å redusere utgiftsnivået

BEKYMRET: Svikt i skatteinntektene gir Lørenskog 90 millioner kroner mindre å rutte med, anslår kommunedirektør Ragnar Christoffersen. Foto: Torstein Davidsen

Av Torstein Davidsen

Publisert: 20.10.24 15:00

Del

I løpet av to år har kommunen et samlet underskudd på nærmere 270 millioner. Kostnadene øker, skatteinntektene svikter – og kommunedirektøren er bekymret for manglende finansiering fra staten i 2025.

Foreslår å øke Ruter-prisene kraftig i Akershus

Hva treffer kommune nå?

- Økt lønns og prisvekst
- Fallende skatteinntang
- Renteøkning begynner å få effekt
- «Eldrebølgen» har kommet
- Mangel på arbeidskraft
- Fallende folketall i om lag halvparten av norske kommuner

Meir rettferdig fordeling av kommunane sine inntekter

Pressemelding | Dato: 14.05.2024

Regjeringa legg fram nytt inntektssystem for kommunane. Samtidig aukar regjeringen inntektene til kommunane. – Med dette sørger vi for at fleire kommuner kan gje dei eldre meir omsorg og ungane ein betre skulekvardag, seier kommunal- og distriktsminister Erling Sande (Sp).

DET KONGELIGE
KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENT

Prop. 102 S

(2023–2024)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Kommuneproposisjonen 2025

Anslag på fordelingsvirkninger av forslag til endringer i inntektssystemet og toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester.

Tabell 1 i Vedlegg 7, Prop. 102 S (2023-2024) Kommuneproposisjonen 2025

Tall i 1000 kroner og kroner per innbygger

NB: Tabellen viser foreløpige anslag, det endelige resultatet i statsbudsjettet for 2025 vil avvike fra anslaget. Se forklaring i vedlegg 7 til kommuneproposisjonen for nærmere informasjon om forutsetningene for beregningene

			Innbyggere i alt per 1.7.2023		Frie inntekter <i>Grønt hefte 2024, pluss eiendomsskatt, konsesjonskraft og havbruksinntekter (2021-2022)</i>		Kostnadsnøkkel og tabell C		Regionalpolitiske tilskudd		Skatt og inntektsutjevningen		Toppfinansieringsordningen		Samlet før vekst og tapskompensasjon		Vekst fordelt etter inntektsnivå, tapskompensasjon		Samlet med vekst og tapskompensasjon		Anslag samlet effekt første år	
			Antall		1000 kr	Kr per innb.	1000 kr	Kr per innb.	1000 kr	Kr per innb.	1000 kr	Kr per innb.	1000 kr	Kr per innb.	1000 kr	Kr per innb.	1000 kr	Kr per innb.	1000 kr	Kr per innb.	1000 kr	Kr per innb.
Fylke	Knr.	Kommune	1		2A	2B	3A	3B	4A	4B	5A	5B	6A	6B	7A	7B	8A	8B	9A	9B	10A	10B
32 Akershus	3201 Bærum		130 586		10 666 172	81 679	-129 878	-995	11 675	89	-370 634	-2 838	-9 378	-72	-498 214	-3 815	13 550	104	-484 665	-3 711	-235 562	-1 804
32 Akershus	3203 Asker		98 041		7 384 119	75 317	-97 095	-990	-2 283	-23	-171 193	-1 746	-6 794	-69	-277 366	-2 829	21 058	215	-256 308	-2 614	-102 450	-1 045
32 Akershus	3205 Lillestrøm		93 010		6 367 584	68 461	24 021	258	-31 033	-334	56 548	608	-14 704	-158	34 832	374	29 035	312	63 866	687	100 853	1 084
32 Akershus	3207 Nordre Follo		62 813		4 490 186	71 485	-45 254	-720	-9 318	-148	12 567	200	-5 261	-84	-47 266	-752	17 623	281	-29 643	-472	23 350	372
32 Akershus	3209 Ullensaker		43 293		2 930 616	67 693	24 183	559	-20 295	-469	33 128	765	-2 601	-60	34 414	795	14 430	333	48 845	1 128	62 976	1 455
32 Akershus	3212 Nesodden		20 366		1 417 298	69 591	-19 244	-945	1 821	89	-248	-12	-2 060	-101	-19 730	-969	19 731	969	0	0	19 207	943
32 Akershus	3214 Frogn		16 150		1 167 810	72 310	-9 597	-594	1 444	89	-6 680	-414	-59	-4	-14 893	-922	3 884	240	-11 009	-682	1 601	99
32 Akershus	3216 Vestby		19 348		1 359 988	70 291	732	38	-2 540	-131	11 462	592	-2 988	-154	6 667	345	6 353	328	13 020	673	19 718	1 019
32 Akershus	3218 Ås		21 409		1 472 895	68 798	-4 529	-212	1 298	61	19 363	904	-1 945	-91	14 187	663	7 165	335	21 353	997	28 737	1 342
32 Akershus	3220 Enebakk		11 385		761 241	66 864	7 347	645	1 018	89	5 199	457	-385	-34	13 179	1 158	3 866	340	17 044	1 497	21 288	1 870
32 Akershus	3222 Lørenskog		47 305		3 232 017	68 323	32 922	696	-52 913	-1 119	18 829	398	-1 156	-24	-2 317	-49	14 758	398	12 441	263	34 361	726
32 Akershus	3224 Rælingen		19 822		1 335 641	67 382	14 145	714	-2 810	-142	11 050	557	-1 194	-60	21 192	1 069	6 336	320	27 528	1 389	35 500	1 791
32 Akershus	3226 Aurskog-Høland		17 998		1 284 235	71 354	10 716	595	-3 372	-187	9 174	510	-2 402	-133	14 116	784	6 112	340	20 228	1 124	26 078	1 449
32 Akershus	3228 Nes		24 470		1 666 432	68 101	10 765	440	-980	-40	10 931	447	-3 736	-153	16 980	694	7 977	326	24 958	1 020	33 878	1 384
32 Akershus	3230 Gjerdrum		7 313		496 797	67 933	10 056	1 375	-902	-123	1 560	213	-349	-48	10 366	1 417	2 071	283	12 437	1 701	15 803	2 161
32 Akershus	3232 Nittedal		25 620		1 826 449	71 290	-8 038	-314	-121	-5	14 234	556	-2 772	-108	3 303	129	7 709	301	11 011	430	21 789	850
32 Akershus	3234 Lunner		9 336		667 445	71 492	3 010	322	835	89	3 769	404	-895	-96	6 719	720	3 157	338	9 876	1 058	13 429	1 438
32 Akershus	3236 Jevnaker		7 002		501 955	71 687	8 514	1 216	626	89	3 214	459	-160	-23	12 193	1 741	2 331	333	14 525	2 074	16 981	2 425
32 Akershus	3238 Nannestad		15 802		1 051 132	66 519	12 595	797	-10 983	-695	6 780	429	-1 539	-97	6 853	434	5 267	333	12 120	767	18 065	1 143
32 Akershus	3240 Eidsvoll		27 681		1 924 555	69 526	-1 948	-70	-10 206	-369	13 244	478	-3 898	-141	-2 808	-101	9 227	333	6 419	232	16 004	578
32 Akershus	3242 Hurdal		2 926		230 402	78 743	3 903	1 334	262	89	1 685	576	-6	-2	5 844	1 997	1 004	343	6 849	2 341	7 716	2 637
Hele landet			5 514 056		415 685 291	75 386	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 608 124	292	1 608 124	292	5 000 000	907

Hvordan rammer dette barnehagene og skolene i Akershus? Noen spekulasjoner

Forslagene til kommunebudsjetter legges frem i disse dager

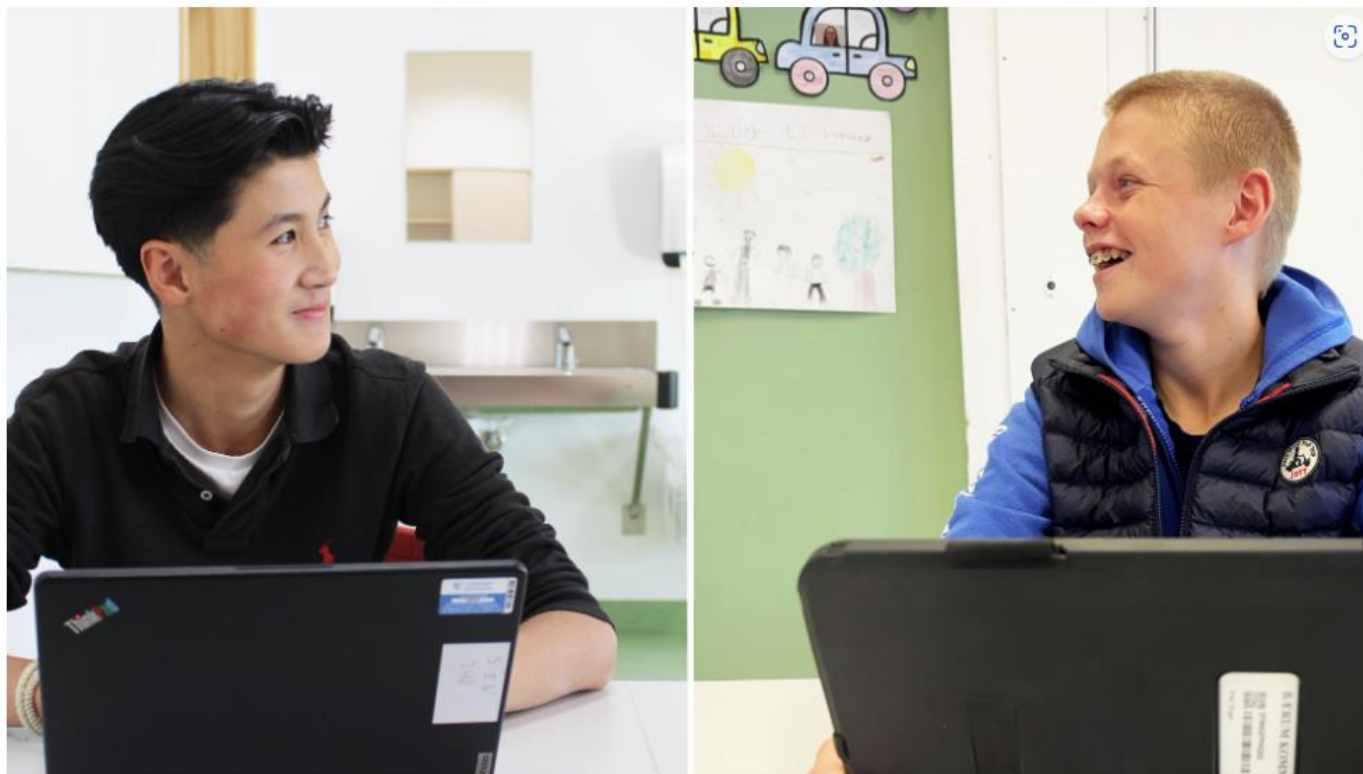
Skole og barnehage finansieres allerede på minimum!

Presser frem strukturdebatter?

Ostehøvelkutt?

Har valgkampen startet?

Nedprioritering av barn og unge – et lokalpolitisk valg

– Hverken elevene i Bærum eller på Lillestrøm er tjent med en diskusjon om hvilke enkeltelever som har det beste, eller dårligste, skoletilbudet, skriver innsenderne etter artikkelen i Budstikka og Romerikes Blad om Sven Duong (13) på Sophie Radich ungdomsskole i Lillestrøm og Sondre Ringvoll Opsahl (13) på Gjetnum ungdomsskole i Bærum. Foto: DAG HOLTERUD VÆRVÅG OG NINA ABRAHAMSEN

IKKE FORSTYRR BARN LEKER

Jordan er en
te stille lærer

Vår forståelse av lek

«Barns lek er enhver oppførsel, aktivitet eller prosess satt i gang, styrt og strukturert av barna selv, den finner sted når og hvor mulighetene oppstår. Omsorgspersoner kan bidra til å skape miljøer der lek foregår, men lek i seg selv er ikke-obligatorisk, drevet av indre motivasjon og foretatt for sin egen skyld, snarere enn som et middel til et mål...»

FNs barnekomites merknad til barnekonvensjonens artikkel 31, om rett til hvile, fritid og lek (FN, 2013, s.5)

Status i dag

Det har gått mer enn ti år siden FNs barnekomité uttrykte sterk bekymring for at leken får for liten plass i barn og unges hverdag. Barndommen har blitt mer **institusjonalisert**, og barnas liv styres og struktureres i større grad av voksne i samfunn med mål om stadig bedre skoleprestasjoner.

Grunnskolen **forlenget med to år** siden 1997.

Evalueringen av seksårsreformen viser at **vektleggingen av grunnleggende ferdigheter og kompetansemål**, har ført til at det har blitt mindre tid til lek og frie aktiviteter i første klasse.

Koseskole
vs.
kunnskapsskole?

Ann Mari Milo Lorentzen, 1. nestleder i Utdanningsforbundet, Fotograf: Stig Weston

Tekst Ann Mari Milo
Lorentzen, 1. nestleder
Utdanningsforbundet

Publisert 10.05.2024

Barns rett til lek: Hørt om lekvasking...?

Jeg sitter i kantina og legger fram min uro over at det ene utvalget etter det andre foreslår tiltak for å gjøre barns lek mer lærings-effektiv.

Hva mener vi skal til for å få mer lek i skolen?

1. Bygge bevissthet og kompetanse om lekens betydning blant alle aktører i skolesektoren.
2. Fjerne kartleggingsprøvene på 1. trinn

Hvordan kan pensjonistrådene, pensjonistkontaktene og lokallagene jobbe sammen for å sette dette på agendaen i deres kommune frem mot stortingsvalget 2025 og videre?

Inkluderende avgangsfeiring

Russefeiringen har lange tradisjoner i Norge

I utgangspunktet noe som skjer på elevenes fritid

De aller fleste opplever russetiden som god

... men

Påvirker elevenes læringsmiljø fra dag en på VG0

Starter i grunnskolen

IVAR BRANDVOL

Gruppediskusjon:

**Hvordan kan lokallag legge til rette
for at pensjonistene kan engasjere
seg i Utdanningsforbundets arbeid?**

Kontaktinformasjon:

epost: lartor@udf.no

telefon: 95905779